

Sterk ensemble van Rauch in Zwolle

Na de aankoop van *Gewitterfront* in 2016 heeft Museum de Fundatie ook een hoofdwerk uit het vroege oeuvre van Neo Rauch gekocht. Het schilderij *Tal* stamt uit 1999, het jaar waarin Rauch zijn internationale doorbraak beleefde.

Neo Rauchs gelijkende *Tal* op de *Armory Show* in 1999, New York

Neo Rauch (geboren in Leipzig, 1960) nam in februari 1999 deel aan de fameuze *Armory Show* in New York en werd opgemerkt door Roberta Smith, recensent van de *New York Times*. Zij prees Rauch in die krant om zijn intrigerende schilderijen en prachtige manier van schilderen. In de Verenigde Staten vond men zijn werk onderscheidend. Dat ging met name om Rauchs figuratieve beeldtaal, die gestoeld is op zowel DDR-vormgeving als cartoons en popart. Zijn deelname aan de fair in New York is een scharniermoment in zijn carrière. Tot dan toe was hij voornamelijk in Duitsland bekend en nu kregen Amerikaanse musea en verzamelaars hem in het vizier. Via de Verenigde Staten brak hij ook door in Europa waar hij in 2002 de Vincent Award kreeg, gevolgd door een reeks belangrijke solotentoonstellingen.

MISLEIDENDE INTERPRETATIEDRANG

Bij het artikel in de *New York Times* stond een werk van Rauch afgebeeld dat te zien was tijdens de *Armory Show*. Dit schilderij uit 1999, *Tal*, is uit hetzelfde jaar en heeft dezelfde titel als het stuk dat Museum de Fundatie nu heeft verworven. Deze versie is na de presentatie in New York geschilderd. De setting van de voorstelling is hetzelfde, maar het formaat is groter, de figuren meer uitgewerkt (ze zijn voorzien van Amerikaans aandoende boksbroeken en sneakers) en op de trog op de voorgrond zijn de letters *TAL* toegevoegd, mogelijk geïnspireerd op de containers van megaconcern *TAL International* die Rauch zag in de containerhavens van New York, vlakbij de plek waar de *Armory Show* plaatsvond. De kleuren zijn in hoge mate monochroom, een verwijzing naar stripverhalen en mogelijk ook het Amerikaanse *color field painting*. Neo Rauch legt zelf de betekenis van zijn schilderijen niet uit. 'Het schilderij moet altijd sterker zijn dan de meest misleidende interpretatiedrang van een toeschouwer. Het mag zich daardoor niet laten kortwieken. Wat dat betreft is het mijn taak als schepper een constructie te maken [...] die eigenlijk geen interpreterende toeschouwer nodig heeft om haar bestaansrecht te bewijzen.'

INTERNATIONALE TOPKUNST

Tal van Neo Rauch past om verschillende redenen zeer goed in de collectie van Museum de Fundatie. Het werk is een aanvulling en versteviging van Rauch in de verzameling en past bovendien

Tal

Neo Rauch
1999. Olieverf op doek
200 x 250 cm
Bijdrage: € 200.000,
waarvan € 100.000
uit het Titus Fonds
en € 100.000 uit het
Themafonds Naoorlogse
en Hedendaagse kunst
MUSEUM DE FUNDATIE,
ZWOLLE EN HEINO/WIJHE

Aangekocht met steun van de
Vereniging Rembrandt (mede
dankzij haar Titus Fonds en
haar Themafonds Naoorlogse
en Hedendaagse kunst),
de BankGiro Loterij en het
Mondriaan Fonds

Foto: Peter Tijhuis

Zaalfoto met
v.l.n.r. Neo Rauchs
Tal, *Neujahr* en
Gewitterfront.

moeiteloos in het rijtje van Turner, Van Gogh en Picabia en andere topstukken uit de collectie. Met de aankoop van *Tal* komt Museum de Fundatie tegemoet aan het voornemen om na een periode van aankopen van hoofdzakelijk Nederlandse kunstwerken over te gaan tot verwerving van internationale kunst van hoog niveau. Belangrijkste criterium is dat de aankoop aansluit bij de internationale topstukken uit Hannema's collectie en deze werken – vaak 'eenlingen' – van een bredere context voorziet. De manier waarop het werk van Rauch het werk van Picabia als het ware de 21ste eeuw inleidt, zoals omgekeerd het werk van Picabia dat van Rauch doet wortelen in de 20ste eeuw, zal exemplarisch zijn voor toekomstige aankopen van dit niveau.

VERDIEPENDE BLIK

In 2016 verwierf de Fundatie *Gewitterfront* uit dat jaar, mede dankzij steun van de Vereniging Rembrandt en haar Titus Fonds. Een schilderij dat in Nederland in korte tijd iconisch is geworden en uitgangspunt was voor de tentoonstelling *Neo Rauch Dromos Schilderijen 1993-2017*, waarmee de Fundatie 88.000 bezoekers naar Zwolle trok. Na de tentoonstelling werden drie schilderijen in bruikleen gegeven aan het museum (*Neujahr* door collectie Broere Charitable Foundation, *Der Lehrling* door Arthouse en *Tal*) en kreeg het museum twee werken op papier geschonken (*Zeiger* en *Schilfer*). Met de eerdere aankoop van *Gewitterfront* biedt de Fundatie nu een brede en verdiepende blik op het werk van Rauch over de periode van *Tal* uit 1999 naar *Neujahr* uit 2005 en verder naar *Gewitterfront* en de grafische werken *Schilfer* en *Zeiger* uit 2016 en 2017. Daarmee heeft het museum een uniek ensemble van Neo Rauch in huis, niet alleen voor Nederland, maar ook internationaal♦

Ralph Keuning
Directeur Museum de Fundatie